

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL M. M. SKUNDO**

2022 m. gruodžio d. Nr. S- (7-146/2022)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininko Evaldo Raistenskio, narių Jurgitos Narkevičiūtės (pranešėja), Rasos Stravinskaitės, Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrino M. M. (toliau – Pareiškėja) 2022-10-19 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2022-10-04 sprendimo Nr. (21.222) 500-368. Pareiškėja bei Inspekcijos atstovė A. R. dalyvavo 2022-11-08 Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėja pateikė 2022-10-19 skundą Komisijai, kuriuo prašo ją atleisti nuo delspinigių mokėjimo Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 100 straipsnio 1 dalies 3 punkto ir 141 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktų pagrindais. Skunde nurodoma, kad yra nekalta dėl mokestinio nusižengimo, kuris buvo padarytas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo jos valios ir kurių Pareiškėja nenumatė ir negalėjo numatyti.

Pareiškėja teigia, kad ji žinojo apie prievolę mokėti pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM). Vienintelis paslaugų tiekėjas išrašė sąskaitą be PVM buvo „Meta“ (Facebook reklamos paslaugos). Pareiškėja atkreipė dėmesį, kad tiekėjas nuskaito paslaugos mokestį už reklamą tiesiogiai nuo banko kreditinės sąskaitos ir atsiunčia „sąskaitą“ į el. paštą.

Pasak Pareiškėjos, buvo neįmanoma suprasti, kad sąskaita yra be PVM ir sudėtinga pačiam sugalvoti, kad taip gali būti, kadangi visos kitos Pareiškėjos matytos sąskaitos iš kitų tiekėjų visada būdavo su nurodytu PVM. Pareiškėja paaiškino, kad tikrąjį sąskaitos turinį galima pamatyti tik ją „ištraukus“ PDF formatu. Pirmą kartą PDF formatu Pareiškėja sąskaitas „ištraukė“, kai buvo paprašyta Inspekcijos darbuotojų, kurie vertino Pareiškėjos veiklą. Pareiškėja nieko neslėpdama nusiuntė prašytą sąskaitą ir tik tada Inspekcija atkreipė Pareiškėjos dėmesį, kad ši sąskaita išrašyta be PVM. Pareiškėja paaiškino, kad sąžiningai deklaravo visą sukauptą PVM per 3 veiklos metus. Pareiškėja nesutinka mokėti mokesčio delspinigius, nes jaučia nesąžiningumą jos, kaip sąžiningos mokesčių mokėtojos, atžvilgiu. Pareiškėja tiki, jog taip galėjo suklysti nemažai mokesčių mokėtojų dėl nevienareikšmiškų ir neaiškių šio tiekėjo išrašytų sąskaitų.

Pareiškėja pastebi, kad Inspekcija skundžiamame sprendime pateikia tik dalį aktualios informacijos. Inspekcija nurodė, jog 2021 metus Pareiškėja gavo 6 044,21 Eur pajamų, susijusių su darbo santykiais (darbo santykių nutraukimo kompensacija (Brutto), bei 25 800 Eur pajamų iš individualios veiklos. Pareiškėja pažymi, kad mokesčių administratorius nutylėjo apie patirtas 24 322 Eur išlaidas. Tai matosi patikslintoje metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje (forma (duomenys neskelbtini) Už gautą kompensaciją Pareiškėja nusipirko darbo įrankį – fotoaparata, kurį deklaravo kaip ilgalaikį turtą, todėl, Pareiškėjos teigimu, pelno 2021 metais ji gavo 1 478 Eur. Pareiškėja konstatuoja, kad Inspekcijos argumentas apie neva nemažas pajamas nėra pagrindas manyti, kad Pareiškėja gali sumokėti visą skolą.

Pasisakydama apie savo nuosavybėje turimą turtą (2 objektai – namas ir žemė ant kurios jis stovi), apie kurį sprendime pasisakė Inspekcija, Pareiškėja pažymi, kad šis turtas buvo įsigytas už

paskolą, kurią moka kartu su savo sutuoktiniu. Pareiškėja atkreipia dėmesį, kad palūkanų norma šiuo metu yra pakilusi, todėl šeimos išlaidos yra padidėjusios. Pareiškėjos teigimu, šis Inspekcijos argumentas nėra įrodymas, kad ji gali sumokėti visą skolos sumą.

Pareiškėja skunde akcentuoja, kad augina 3 nepilnamečius vaikus, todėl siekdama juos išlaikyti verčiasi individualia veikla (fotografavimo paslaugos), kuri šiuo metu dar yra vystymo ir investicijų stadijoje. Pareiškėjos elektroninės parduotuvės veikla yra pristabdyta dėl patirtų nuostolių ir yra svarstoma dėl jos ateities. Pareiškėjos teigimu, atsižvelgiant į ekonomikos rodiklius, kainų augimą ir nedarbą, mokėti papildomus pinigus už mokestinį pažeidimą, dėl kurio Pareiškėja nėra kalta, yra visiškai nesąžininga. Pareiškėja pažymi, kad 2022-09-08 (tą pačią dieną kaip ir prašymą atleisti nuo sukauptų delspinigių mokėjimo), taip pat mokesčių mokėtoja pateikė Inspekcijai prašymą dėl mokestinės paskolos sutarties sudarymo per „Mano VMI“ sistemą, kadangi negalėjo iš karto sumokėti susidariusios skolos. Pasak Pareiškėjos, tai įrodo, kad sprendimo punktas apie laiku nesumokėtą skolą mokesčiams ir neaktyvumą siekiant sumokėti laiku yra nepagrįstas.

Pareiškėja prašo atleisti nuo apskaičiuotų 619,23 Eur PVM delspinigių sumokėjimo.

Priešingos pozicijos laikosi Inspekcija. Centrinis mokesčių administratorius priėmė 2022-10-04 sprendimą Nr. (21.222) 500-368, kuriuo atmetė Pareiškėjos prašymą atleisti nuo 619,23 Eur PVM delspinigių mokėjimo. Inspekcija pažymėjo, kad Pareiškėjos atžvilgiu mokestinis patikrinimas nebuvo atliktas, o Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos Mokestinių prievolių departamentas atliko stebėsenos veiksmus, įvertinant ar mokesčių mokėtoja teisingai deklaravo individualios veiklos pajamas / išlaidas 2019 m., 2020 m. (taip pat buvo analizuoti 2021 m. registrai). Stebėsenos metu (2022-05-02 – 2022-09-08) Pareiškėja nurodė, kad ji vykdo prekybą difuzoriais-drėkintuvais, eteriniais aliejais, drabužiais, kuprinėmis, rankinėmis, maudymosi kostiumėliais ir kt. prekėmis per interneto parduotuvę <https://baltalape.com/>. Stebėsenos metu Pareiškėja pateikė PVM mokėtoju neįregistruoto asmens mokėtino PVM apyskaitas (toliau – PVM Apyskaitos) už laikotarpį nuo 2019 m. sausio mėn. iki 2022 m. rugpjūčio mėn., kuriose deklaruota 4 424 Eur PVM suma (2019 m. – 394 Eur, 2020 m. – 1 535 Eur, 2021 m. – 1 764 Eur, 2022 m. 01 – 08 mėn. – 731 Eur).

Nustatyta, kad Pareiškėja PVM apyskaitas už 2019 m. sausio mėn. – 2022 m. rugpjūčio mėn. mokestinius laikotarpius pateikė laikotarpiu nuo 2022-08-24 iki 2022-09-07, o jose deklaruotą 4 424 Eur PVM 2022-09-28 (prašymo nagrinėjimo diena) nebuvo pilnai sumokėjusi, todėl apskaityta 3 683,08 Eur PVM nepriemoka. Kadangi Pareiškėja laiku nesumokėjo deklaruoto PVM, MAĮ nustatyta tvarka buvo skaičiuojami delspinigiai. Mokesčių apskaitos informacinės sistemos (toliau – MAIS) duomenimis, Pareiškėjai nuo už laikotarpį nuo 2019-02-25 iki 2022-09-28 apskaičiuota 619,23 Eur PVM delspinigių. Todėl Pareiškėja 2022-09-28 (prašymo nagrinėjimo dieną) valstybės biudžetui buvo skolinga 619,23 Eur PVM delspinigių.

Inspekcija, įvertinusi aukščiau nurodytas faktines aplinkybes bei vadovaujantis MAĮ nuostatomis, konstatavo, kad Pareiškėjai PVM delspinigiai apskaičiuoti pagrįstai. Inspekcija sprendime pažymėjo, kad sprendime nevertinamas Pareiškėjos pateiktų ginčo PVM apyskaitų duomenų teisingumas, o nagrinėjama tik Pareiškėjos atleidimo nuo 619,23 Eur PVM delspinigių galimybė. Taigi, Inspekcija nustatė, jog mokesčių mokėtoja nėra atleistina nuo apskaičiuotų PVM delspinigių sumokėjimo MAĮ 8 straipsnio, 100 straipsnio 1 dalies 2 punkto, 141 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 4 punktų ir MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punkto bei formuojamos Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikos pagrindais, nes:

- už tinkamą prievolių vykdymą atsakingas tik mokesčių mokėtojas, o delspinigių skaičiavimas siejamas su mokesčių mokėtojo neteisėtu elgesiu mokant mokesčius. Inspekcija paminėjo, kad Pareiškėja laiku neapskaičiavo, nedeklaravo ir nesumokėjo PVM už 2019 m. sausio mėn. – 2022 m. rugpjūčio mėn. mokestinius laikotarpius, todėl turi priiimti iš šių veiksmų kylančias pasekmes;

- mokesčių mokėtojos PVM nesumokėjimas Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau – PVMĮ) nustatyta tvarka ir terminu savaime paneigia Pareiškėjos kaltės nebuvimo faktą. Pareiškėjos prašyme nurodyti argumentai, jog ji nežinojo apie prievolę deklaruoti ir mokėti PVM, o iš Inspekcijos gavusi informaciją apie atsiradusią PVM prievolę iš karto ją įvykdė (deklaravo), negali būti Pareiškėjos kaltę paneigiančia aplinkybe, įgalinančia atleisti ją nuo pagrįstai apskaičiuotų PVM delspinigių. Pasak Inspekcijos, Pareiškėja privalo žinoti (išsiaiškinti) savo su mokesčių mokėjimu susijusias pareigas ir jas tinkamai vykdyti;

- Pareiškėja nepateikė jokių dokumentų, patvirtinančių, jog jos ekonominė ir / ar socialinė padėtis yra sunki. Mokesčių administratorius konstatavo, kad Pareiškėjos padėtis nėra sunki, nes ji buvo įsiregistravusi kaip vykdanči individualią veiklą, iš pateiktos deklaracijos už 2021 m. duomenų matyti, kad Pareiškėja 2021 metais deklaravo / gavo 6 044,21 Eur su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, 25 800 Eur pajamų iš individualios veiklos. VĮ „Registrų centras“ 2022-09-28 duomenimis, Pareiškėjai nuosavybės teise priklauso 2 nekilnojamojo turto objektai (ir/ ar jų dalys).

- Inspekcija nurodė, jog neturi duomenų apie Pareiškėjos gaunamą socialinę pašalpą, nustatytą ribotą darbingumą ar medicinines profilaktikos, reabilitacijos poreikį ir pan.;

- Inspekcija pažymėjo, jog mokesčių mokėtoja yra darbingo amžiaus, dirba ir gauna su darbo santykiais susijusių pajamų ir individualios veiklos pajamų‘

Inspekcija sprendime konstatavo, kad prašymo nagrinėjimo metu atleidimo nuo delspinigių pagrindų pagal (duomenys neskelbtini) straipsnio 1 dalies 1 – 4 punktus ir 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą nenustatyta, todėl Pareiškėja negali būti atleista nuo 619,23 Eur PVM delspinigių mokėjimo.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Skundžiamas Inspekcijos 2022-10-04 sprendimas Nr. (21.222) 500-368 yra tvirtintinas. Ginčas tarp šalių vyksta dėl Inspekcijos sprendimo, kuriuo atsisakyta Pareiškėją atleisti nuo apskaičiuotų 619,23 Eur PVM delspinigių mokėjimo.

Komisija sutinka su Inspekcijos argumentais, jog MAĮ 40 straipsnis įtvirtina bendrąsias mokesčių mokėtojo pareigas (laiku ir tiksliai vykdyti mokesstinę prievolę, teisingai, vadovaujantis mokesčių įstatymais, apskaičiuoti jos dydį, laiku pateikti mokesčių deklaracijas ir kitus teisės aktuose nurodytus dokumentus (MAĮ 40 straipsnio 1, 4, 5 punktai), o PVMĮ 92 straipsnio 1 ir 3 dalies nuostatos nustato pareigą mokėtojui, neįregistruotam PVM mokėtoju, nustatyta tvarka apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti PVM. Kaip matyti iš pateiktos medžiagos nėra ginčo, jog Pareiškėjai buvo pareiga apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti 4 424 Eur PVM. Kadangi ši suma nebuvo sumokėta laiku, atsirado nauja prievolė – sumokėti už pradelstą laikotarpį delspinigius. Komisija akcentuoja, kad delspinigiai pirmiausia yra skirti kompensuoti valstybės finansinius nuostolius. Netaikant delspinigių instituto be svarių priežasčių, būtų pažeidžiamas viešasis interesas rinkti mokesčius valstybės (savivaldybių) vykdomoms funkcijoms finansuoti, nes būtų prasilenkiama su delspinigių, kaip mokesstinės prievolės (į)vykdymo užtikrinimo priemonės, esmės, t. y. skatinti mokesstinės prievolės savanorišką ir tinkamą vykdymą, o nevykdymo ar netinkamo vykdymo atveju – užtikrinti įsiskolinimo biudžetui bei turtinių valstybės praradimų (pvz., dėl naudojimosi valstybei nesumokėtomis mokesčių sumomis) padengimą (LVAT 2021-02-10 nutartis adm. byloje Nr. eA-96 442/2021).

Visgi, MAĮ 100 ir 141 straipsniai bei Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklės, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-144 (nauja taisyklių redakcija išdėstyta nuo 2012-10-07 (toliau – Atleidimo taisyklės)) numato atvejus, kai mokesčių mokėtojas gali būti atleistas nuo mokesčio sankcijų sumokėjimo. Iš ginčijamo sprendimo turinio matyti, jog Inspekcija, nagrinėdama Pareiškėjos prašymą atleisti ją nuo baudų ir delspinigių mokėjimo, detalčiai išanalizavo visus MAĮ 100 straipsnio 1 dalyje bei MAĮ 141 straipsnio 1 dalyje

įtvirtintus atleidimo nuo delspinigių bei baudų pagrindus, taip pat pasisakė apie formuojamą LVAT praktiką šių teisės normų kontekste.

Tačiau Pareiškėja skunde Komisijai pakartoto nesutikimo argumentus, akcentuodama MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintus atleidimo nuo mokesčių sankcijų atleidimo pagrindus. Pareiškėjos nuomone, ji nėra kalta dėl Pareiškėjai už laikotarpį nuo 2019-02-25 iki 2022-09-28 apskaičiuotų 619,23 Eur PVM delspinigių, nes buvo suklaidinta reklamos paslaugų tiekėjo „Meta“ (Facebook reklamos paslaugos) išrašytos bei atsiųstos sąskaitos, kurioje, Pareiškėjos teigimu, buvo neįmanoma suprasti, kad sąskaita yra be PVM. Be to, buvo neįmanoma pačiam sugalvoti, kad taip gali būti, kadangi visos kitos Pareiškėjos matytos sąskaitos iš kitų tiekėjų visada būdavo su nurodytu PVM. Pareiškėja nurodo, kad minima sąskaita yra be PVM, galima pamatyti tik „ištraukus“ ją PDF formatu. Pirmą kartą PDF formatu Pareiškėja sąskaitą „ištraukė“, kai buvo paprašyta Inspekcijos darbuotojų, kurie vertino Pareiškėjos veiklą. Pareiškėja nieko neslėpdama nusiuntė prašytą sąskaitą ir tik tada Inspekcija atkreipė Pareiškėjos dėmesį, kad sąskaita yra išrašyta be PVM.

Dėl MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkto taikymo. Mokesčių mokėtojas gali būti atleistas nuo apskaičiuotų delspinigių sumokėjimo, jei įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo. Pagal MAĮ nuostatas už mokėtino į biudžetą mokesčio sumažinimą skiriamos sankcijos laikomos griežta (objektyvia) atsakomybe, kuriai esant mokesčių mokėtojo kaltė visuomet preziumuojama, t. y. laikoma, kad dėl mokesčio įstatymo pažeidimo kaltas mokesčių mokėtojas, jeigu jis neįrodo priešingai. LVAT 2011-03-28 nutartyje adm. byloje Nr. A-556-364/2011 yra išaiškines, kad įstatymų leidėjas atleidimą nuo delspinigių (baudų) sieja ne tik su mokesčių mokėtojo kaltės nebuvimu, bet ir su jo paties pareiga šią faktinę aplinkybę įrodyti, t. y. įrodinėjimo našta tenka būtent mokesčių mokėtojui, jei jis siekia pasinaudoti atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių ir / ar baudų teisine galimybe. Taigi, norint pritaikyti MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punktą, pareiškėjas turi nurodyti bei patvirtinti tokias aplinkybes, kurias būtų galima pripažinti objektyviomis kliūtimis sumokėti mokesčius.

Pažymėtina, jog LVAT praktikoje laikomasi pozicijos, kad, vertinant MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintą atleidimo pagrindą, yra reikšminga mokesčio mokėtojo subjektyvinė pusė, t. y. kaltė, kurios išraiška yra nepakankamas atidumas, rūpestingumas ar apdairumas, kurio reikalaujama iš veikiančio asmens konkrečiomis sąlygomis. Asmuo, kuris nevykdė pareigos elgtis rūpestingai ir atidžiai arba nesugebėjo toks būti konkrečioje situacijoje, negali būti atleistas nuo atsakomybės (delspinigių), nesant kaltės dėl padaryto pažeidimo (LVAT 2015-02-09 nutartis adm. byloje Nr. A-81-261/2015; 2021-09-15 nutartis adm. byloje Nr. eA-2713-968/2021; 2021-12-08 nutartis adm. byloje Nr. eA-2807-602/2021).

Nagrinėjamu atveju Pareiškėja savo kaltės dėl mokesčių įstatymų pažeidimo nebuvimą įrodinėja aplinkybe, kad reklamos paslaugų tiekėjo „Meta“ (Facebook reklamos paslaugos) išrašyta bei elektroniniu paštu atsiųsta sąskaita, ją suklaidino, nes buvo išrašyta labai nesuprantamai. Pareiškėja skunde bei Komisijos posėdžio metu teigė, jog gavusi reklamos paslaugų tiekėjo atsiųstą sąskaitą elektroniniu paštu, nepastebėjo, kad sąskaitoje nėra išskirta mokėtina PVM suma, tačiau Pareiškėja patvirtino, kad turėjo galimybę susipažinti su detalesne sąskaitos versija, kurioje matoma, kad mokėtina paslaugų kaina yra nurodyta be PVM. Pareiškėja patvirtino, jog klaidą pastebėjo, kai buvo paprašyta pateikti sąskaitos kopiją PDF formatu. Taigi, Komisijos vertinimu, pačios Pareiškėjos teiginys įrodo faktą, kad mokesčių mokėtoja turėjo galimybę susipažinti su sąskaitos turiniu ir faktu, kad joje nėra apskaičiuotas mokėtinas PVM, tačiau per savo nepakankamą atidumą ir rūpestingumą nesusipažino su sąskaitos tikruoju turiniu ir dėl to laiku neapskaičiavo, nedeklaravo bei nesumokėjo jai priklausiusios PVM sumos. Ginčo atveju Pareiškėja buvo atsakinga už tinkamą mokesčių apskaičiavimą bei sumokėjimą, tačiau to neatliko dėl savo nepakankamo atidumo. Atsižvelgiant į nurodytųjų aplinkybių visumą, sutiktina su Inspekcijos sprendime išdėstytais argumentais, jog Pareiškėja neatleistina nuo delspinigių mokėjimo MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintu pagrindu.

Dėl MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 2 punkto taikymo. Pasisakant dėl Pareiškėjos neatleidimo nuo delspinigių mokėjimo MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu, t. y., kad mokesčio įstatymas buvo pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti, pažymėtina, kad pagal LVAT suformuotą praktiką šis atleidimo nuo baudos pagrindas sietinas su nenugalimos jėgos poveikiu (*force majeure*) ir atsitiktinių aplinkybių poveikiu (*cas fortuit*), kurių savo veikloje mokesčių mokėtojas nenumatė ir numatyti negalėjo ir dėl šių aplinkybių poveikio atsiradę padariniai negalėjo būti veikiami mokesčių mokėtojo valios. Minėtomis aplinkybėmis pripažintinos gamtos jėgos, valstybinės valdžios institucijų neteisėti veiksmai ir žmogaus poveikis. Tačiau žmogaus poveikis mokesčio mokėtojo veiklai tik tuomet eliminuoja mokesčio mokėtojo valią, kai prieš jį naudojamas absoliutus smurtas (*vis absoluta*), kurio mokesčio mokėtojas negali išvengti, jam pasipriešinti ar nuo jo apsiginti“ (LVAT 2005-02-09 nutartis adm. byloje Nr. A-15-141/2005, 2011-04-07 nutartis adm. byloje Nr. A-575-753/2011; 2017-10-31 nutartis adm. byloje Nr. A-1328-261/2017; 2018-07-18 nutartis adm. byloje Nr. A-1383-442/2018). Pareiškėjos skunde įvardintos mokestinės prievolės neįvykdymo laiku priežastys, iš esmės buvo nulemtos pačios mokesčių mokėtojos veiksmų. Komisija atsižvelgusi į Pareiškėjos teigimu sukauptą patirtį vykdamą veiklą pagal individualios veiklos pažymą, netinkamas sąskaitos peržiūros būdas, nepatenka į nenugalimos jėgos poveikio, atsitiktinių aplinkybių poveikio ar naudojamo absoliutaus smurto sampratas. Vykdydama ekonominę veiklą pagal individualios veiklos pažymą ir savo ekonominės veiklos tikslais pirkdama paslaugas iš kitų ūkio subjektų, vykdančių ekonominę veiklą, Pareiškėja privalo apdairiai tvarkyti savo finansinę apskaitą bei tinkamai vykdyti mokesčines prievoles, todėl apskaičiuoti delspinigiai nagrinėjamu atveju yra Pareiškėjos nepakankamai atidaus ir rūpestingo elgesio pasekmė. Komisija, įvertinusi ginčo bylos medžiagą, konstatuoja, jog nagrinėjamu atveju nenustatytos aplinkybės, kurias būtų galima prilyginti *force majeure*, *cas fortuit* ar *vis absoluta*, todėl Pareiškėja pagrįstai nurodytuoją pagrindu neatleista nuo delspinigių mokėjimo.

Dėl MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punkto taikymo. Įstatymo leidejas numatė atvejus, kai mokesčių mokėtojas gali būti atleistas nuo apskaičiuotų delspinigių, kai jų išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu. Nors Komisijos 2022-11-08 posėdžio metu Pareiškėja nurodė, kad tai nėra esminis skundo argumentas, tačiau pateikė argumentus dėl savo socialinės / ekonominės padėties.

Komisija paaiškina, kad pagal MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą pripažįstama, kad mokestinę nepriemoką priverstinai išieškoti netikslinga, kai yra sunki fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis: fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir rehabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jau teikiama. Pagal LVAT formuojamą praktiką, kad būtų galima remtis MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punktu, turi būti neginčytinai įrodyta, kad fiziniam asmeniui reikalinga valstybės parama (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir rehabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jau teikiama (LVAT 2011-01-31 nutartis adm. byloje Nr. A-556-254/2011;; 2016-01-28 nutartis adm. byloje Nr. A-154-438/2016; 2018-01-24 nutartis adm. byloje Nr. A-94-261/2018; 2021-09-29 nutartis adm. byloje Nr. A-2692-968/2021). Kartu pastebėtina, kad vien asmens priskyrimas tam tikrai socialinei grupei savaime nesudaro pagrindo jo mokestinę nepriemoką pripažinti beviltiška. Tam būtina įvertinti visas mokesčių mokėtojo ekonominę (socialinę) padėtį apibūdinančias aplinkybes (gaunamas pajamas, turimą nekilnojamąjį turtą ir kt.) (LVAT 2010-06-07 d. nutartis adm. byloje Nr. A-442-807/2010; 2021-09-29 nutartis adm. byloje Nr. A-2692-968/2021; 2022-09-21 nutartis adm. byloje Nr. eA-538-821/2022).

Pareiškėja skunde bei Komisijos posėdžio metu teigė, kad apskaičiuoti mokėtini PVM delspinigiai, įvertinus dabartinę jos šeimos finansinę situaciją ir bendrus šalies ekonominius, nedarbo ir kainų augimo rodiklius, apsunkina jos ekonominę būklę. Pareiškėja akcentavo, kad su sutuoktiniu augina tris nepilnamečius vaikus, jos vyras moka būsto paskolą bankui, o šeima praktiškai išlaikoma tik iš sutuoktinio gaunamų darbo pajamų, nes Pareiškėjos individuali veikla (fotografavimo

paslaugos) šiuo metų dar yra vystymo ir investicijų stadijoje, o mokesčių mokėtojos valdomos elektroninės parduotuvės veikla yra pristabdyta dėl patirtų nuostolių ir yra svarstoma dėl šios veiklos tolimesnės ateities.

Komisija pastebi, jog Inspekcija nerenka duomenų apie mokesčių mokėtojų socialinę padėtį. Vadinasi, siekiant nustatyti tikrąjį šeimos socialinį statusą, šiuos duomenis turėtų pateikti pats mokesčių mokėtojas. Nagrinėjamu atveju, Pareiškėja teigė, jog yra trijų nepilnamečių vaikų mama, tačiau nėra duomenų apie tai, jog šeima gauna socialinę paramą ar kitokio pobūdžio socialinę pagalbą.

Vertinant Pareiškėjos šeimos ekonominę padėtį, taip pat pačios mokesčių mokėtojos 2022-11-08 pateiktus dokumentus, Inspekcijos 2022-11-09 ir 2022-11-21 pateiktą papildomą medžiagą Komisijai, konstatuotina, jog 619,23 Eur PVM delspinigių sumokėjimas šeimos biudžetui taip pat nebūtų kritinis. Susipažinus su Pareiškėjos sutuoktinio metinėmis pajamų mokesčio deklaracijomis (forma (duomenys neskelbtini) už 2020 ir 2021 metus, pripažintina, kad šeimos pajamos nėra mažos. Už 2020 ir 2021 metus sutuoktinis deklaravo 52 500,53 Eur ir 60 246,88 Eur gautų pajamų sumas. Komisija sutinka su Pareiškėjos argumentais, jog 2022 metais pasikeitus palūkanų normai, Lietuvos gyventojams už būsto paskolas mokamos palūkanos padidėjo, tačiau įvertinus gaunamą sutuoktinio darbo užmokesčio dydį, su apskaičiuotų delspinigių suma, bendra suma nėra reikšminga. Tuo labiau, jog Inspekcija vadovaudamasi MAĮ 88 straipsniu sutiko išdėstyti tiek PVM, tiek apskaičiuotų delspinigių mokėjimo sumas. Kaip matyti, 2022-10-06 buvo sudaryta mokesstinės paskolos sutartis Nr. (23.24-08) 327-78805 bei mokesstinės nepriemokos mokėjimo terminas Pareiškėjai buvo išdėstytas laikotarpiui nuo 2022-09-23 iki 2025-09-25, mokėjimo pradžią atidedant iki 2022-10-25. Pagal mokesstinės paskolos sutarties priedą – mokesstinės nepriemokos / baudos už administracinę nusižengimą ir palūkanų sumokėjimo grafiką, Pareiškėjos mokesstinė prievolė išdėstyta 36 mėnesių laikotarpiui vidutiniškai per mėnesį mokant po 119,24 Eur. Komisija pastebi, kad apskaičiuotų 619,23 Eur PVM delspinigių suma taip pat buvo išdėstyta ją mokant dalimis, atitinkamai po 17,2 Eur ($4\ 292,61/36 - 619,23/36 = 102,038$; $119,24 - 102,04 = 17,2$).

Komisija atsižvelgdama į Pareiškėjos bei jos šeimos finansinę / ekonominę situaciją, tuo pačiu nebuvimą socialinę padėtį pagrindžiančių įrodymų, daro išvadą, kad nėra pagrindo Pareiškėjos atleisti nuo apskaičiuotų delspinigių sumokėjimo, vadovaujantis MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punkto pagrindu. Komisija pritaria Inspekcijos padarytai išvadai, kad nagrinėjamu atveju Pareiškėja nepateikė duomenų patvirtinančių, kad jai reikia valstybės paramos ir / arba yra teikiama tokia parama, kaip ji suprantama pagal 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą (yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir rehabilitacija). Reikia pripažinti, kad pati Pareiškėja turi potencialias galimybes gauti pajamas. Ji yra darbinga, planuoja ateityje vystyti individualią fotografavimo veiklą.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 100 straipsnio 2 dalimi, 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2022-10-04 sprendimą Nr. (21.222) 500-368.

2. Neatleisti nuo apskaičiuotų 619,23 Eur pridėtinės vertės mokesčio delspinigių sumokėjimo.

Pagal MAĮ 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprendami mokestinį ginčą (arba mokesstinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas

Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkas

Evaldas Raistenskis

Komisijos narė

Jurgita Narkevičiūtė

Komisijos narė

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė